

Marmoripalatsin suojelutavoitteet

Ehdotus suojelun kohdentumiseksi

Suojelutarve kohdistuu rakennuksen ulkoasuun, rakennusrunkoon, arvokkaiisiin ja merkittäviin sisätiloihin, kiinteään sisustukseen sekä lähiympäristöön.

Lähiympäristöllä tarkoitetaan tontinrajojen mukaista pihapiiriä, johon kuuluu muurille pystytetty valurauta-aita ja -portit graniittipylväineen ja veistoksineen, pinnat, portaikot ja muurit, kasvillisuus ja maakellari.

Lähiympäristön muutokset suunnitelmassa:

- *Suunnitelmassa maakellari puretaan ja tilalle rakennetaan uusi autohalli. Puretut graniittikivet käytetään pihan uusissa, kivistä muurattavissa rakenteissa.*

Rakennuksen ulkoasu muodostuu julkisivun ja vesikaton rakennusosista, yksityiskohdista, materiaaleista ja väryksestä. Julkisivuaukkoihin liittyvät alkuperäiset tai niitä vastaavat rakennusosat eli ikkunat ja ovet ovat ulkoasuun liittyvä kokonaisuus myös sisäpuolisine osineen. Parvekkeen, loggian, terassin ja altaanin sisäpinnat sekä ulkoasuun liittyvät alkuperäiset valaisimet, kyltit, kiinteät veistokset ja koristeet ovat osa julkisivua.

Rakennuksen ulkoasumuutokset suunnitelmassa:

- *Parvekkeille lisätään uudet kaiteet vanhojen sisäpuolelle mahdollisimman huomaamattomasti, jos rakennusvalvonta niitä edellyttää turvamääräysten vuoksi.*
- *Ullakkokerroksen vesikattoa nostetaan uuden yläpohjarakenteen vuoksi. Räystäälle palautetaan kaksoiskoururakenne alkuperäisen leikkauspiirustuksen räystästä mukaillen. Lasiullakko muutetaan ulkoterasiksiksi. Sen valokate puretaan ja korvataan moottoroidulla lasikatteella. Vesikatolle on sijoitettu uusia kattoikkunoita ja uudet painovoimaisen ilmanvaihdon piiput. Ullakkoasunnon varatie sijoittuu kaidarakenteineen vesikatolle, tornin luoteiskulmaan.*
- *Vesikaton korotusta, joka ei muuta julkisivuja, tutkittava edelleen, samoin mahdollisia kattoikkunoita. Ullakkoasunnon vesikaton korotus on hyväksytetty Museovirastolla rakennuslupaa varten. Museovirasto edellyttää vielä tarkempaa suunnittelua ennen toteutusta.*

Rakennusrunko käsittää kantavan rungon, johon kuuluvat muurattu kivijalka, tiilestä muuratut ulko- ja väliseinät, betonipilarit, rautabetonivälipohjat ja alapohjat, tornihuoneen betoninen kasettikatto, pääportaikon betonirunko ja vesikattoa kannattava puupilari-palkkirakenne.

Rakennusrungon muutokset suunnitelmassa:

- *Sivuportaikko puretaan ja tilalle rakennetaan uusi porrashuone hissillä. Sivuportaikon kaiteen pinnoja käytetään rakennuksessa edelleen, esim. kaidarakenteena SPA-tilan oh/baarin portaikossa. Kellarin alapohjan haitta-ainepurkutyöt, sisäpuoliset salaojat ja kantavan seinärakenteen kiviladelman vahvistus ovat jo aiheuttaneet alapohjan purkamisen.*

Arvokkaimmat sisätilat ovat kerroksittain seuraavat:

Ensimmäinen kerros ja välihalli

- 100 tuulikaappi, 101 eteishalli ja hissi, 112 eteishalliin liittyvä naulakkotila, 102 suuri sali, 103 kirjasto, 104 salonki, 105 ruokasali, 200 välihalli eli nk. turkkilainen huone

Toinen kerros

- 201 ylähalli kattoikkunoineen

Muutokset suunnitelmassa:

- *Ylähallin 201 kattoikkuna tullaan uusimaan turvamääräysten mukaiseksi. Turvalasien vaihdon yhteydessä kattoikkunaan palautetaan alkuperäinen ikkunaruuutujako, (karmijako alkuperäisen mukaan ja silkipainotekniikalla lyijysaumaimitaatio). Ikkunoiden avaus huoltoa varten suunnitellaan järjestettäväksi ylähallista 201. Suunnitelmaa kehitetään yhteistyössä Museoviraston kanssa.*

- 202 työhuone, ent. vierashuone, 205 istuntosali, ent. ruukinpatruunan työhuone ja siihen liittyvä takkanurkkaus, 206 työhuone, ent. salonki, 207 ja 208 työhuoneet, ent. makuuhuoneet

Muutokset suunnitelmassa:

- *Huoneeseen 207 on suunniteltu keittiö ja vesipiste. Vesipisteen alle toteutetaan vedeneristys, joka suojaa alapuolella sijaitsevan arvokkaan huonetilan alla.*

Neljäs kerros

- 400 Tornihuone (m.l. sinne johtava porras 301 sekä hissi ja sen parina komero)

Muutokset suunnitelmassa:

- *Hissin konehuoneeseen sijoitetaan IV-kone ja tornihuoneen jäähdytyksen kone. Jäähdytetyn ilman tulo hissin konehuoneen komeron umpiseinäosuudesta tutkitaan tarkemmin yhteistyössä Museoviraston kanssa. Hissin konehuonetta ja komeroa voi hyödyntää teknisenä tilana, jos muutos on peruutettavissa (komero ja konehuone tarvittaessa palautettavissa alkuperäiseen käyttöön).*

Merkittäviä sisätiloja on lisäksi seuraavasti:

Pohjakerros

- alkuperäisen huonetilajärjestyksen mukaiset tilat

Kolmas kerros, ullakko

- lasiullakko; toisen kerroksen hallin kattoikkunoiden valotila

Muutokset suunnitelmassa:

- *Lasiullakko puretaan. Tilalle rakennetaan ulkoterassi ja alapuolinen valokate keinovalolla. Terrassin välipohjarakenne muutetaan vedenpitäväksi. Lasiullakon kaksi seinää puretaan ja korvataan lasiseinillä, jotta asuntoon saadaan riittävästi luonnonvaloa.*

**ks. kohta 201 ylähalli kattoikkunoineen.*

- 302 vierashuone ja hissi; sisäkatto muuttunut alkuperäisestä

Muutokset suunnitelmassa:

- *Uuden suunnitelman tilajako vastaa alkuperäistä. (Alkuperäisten katto- ja seinäpintojen osalta palauttamista harkitaan yhteistyössä Museoviraston kanssa).*

Yksityispuoli

- alkuperäinen huonetilajako

Kiinteää sisustusta ovat

seinien, kattojen ja lattioiden pintamateriaalit, -rakenteet ja väritys (osin uudempien alla)

Muutokset suunnitelmassa:

- *Kevytpurkupiirustusten 1.-4.krs laajuudella alkuperäiset lattiapinnat esitetään suunnitelmissa purettaviksi pääosin orgaanisten välipohjatäytteiden ja alkuperäisten puurakenteiden poistamiseksi. RaVan kanssa keskustellun perusteella Museovirasto ei pidä välipohjatäytteiden korvaamista uusilla välttämättömänä, ja pitää puurakenteita edelleen käyttökelpoisina. Parkettia pyrittävä säilyttämään edelleen käyttökelpoisilta osin, uusittavilta osin tehdään täysin alkuperäisen mallin ja materiaalin mukaan. Tornihuoneen lattian avaus mahdollisesti alakautta, suunnitelmaa ei vielä ole hyväksytty.*
- *Museovirastolle on ehdotettu alkuperäisen parkettipinnan rekonstruoinnista ehjistä parkettipinnoista välihalliin nk. turkkilaiseen huoneeseen 200 ja muiden tilojen parkettipintojen uusimista. Tarkempaa neuvottelua parkettipinnoista ja niiden alusrakenteista jatketaan Museoviraston kanssa.*
- kiinteät taideteokset (myös suuren salin kattovalaisimet) konservoidaan vain tarvittaessa
- reliefit, koristeet, kasetoinnit ym. muotoilut, pilarit, pilasterit, puu- ja kipsilistoitukset
- sisäovet ja -ikkunat karmeineen, vuorilautoineen ja heloituksineen, ylähallin kattoikkuna

Muutokset suunnitelmassa:

- *Ylähallin kattoikkuna *ks. kohta 201 ylähalli kattoikkunoineen. Ovet on käyty Museoviraston kanssa työmaalla läpi. Alkuperäiset ja keskeiset 1950/1960-luvun ovet säilyvät. Osalle vanhoista ovista yritetään löytää uusi sijoitus rakennuksessa tai säilytetään paikallaan suljettuna ja peitettynä.*
- tulisijat

Muutokset suunnitelmassa:

- *Suuren salin 102 tulisija palautetaan.*
- komerot, luukut, alkuperäiset ja varhaiset, valaisimet: Määritetään tarkemmin rakennuslupaan liitettävässä suojelunhallintasuunnitelmassa.

Muutokset suunnitelmassa:

- *Alkuperäiset komerotilat ja luukut pyritään hyödyntämään, tilan käyttötarkoituksen muutos mahdollista. Oviaukot ovineen ensisijaisesti säilytetään paikoillaan.*

- *Valaisinten purku on käyty läpi Museoviraston kanssa. Valaisimet on varastoitu. 1950-luvun valaisinten uudelleenkäyttö portaan alapuolella olevissa komeroissa. Pannuhuoneen valaisimet sijoitetaan uudessa suunnitelmassa SPA-tilan baariin, eli alkuperäisen huonetilaan.*
- kaapit, vitriinit, hyllyt ja penkit: niistä säilytettävät määritellään suojelunhallintasuunnitelmassa
- pääportaikon ja tornihuoneen portaikon rakennusosat ja yksityiskohdat, väliahallin kaiteet
- patterit, patterisuojuukset

Muutokset suunnitelmassa:

- *Kellarin patterikoteloiden purku:*
Huoneiden 014, 016a, 016b patterikotelot on tarkoitus säilyttää tai korvata vastaavilla uusilla, mikäli nykyisten palo- ja äänieristysvaatimusten mukaisilla ratkaisuilla toteutus on mahdollista heikentämättä suunniteltuja tilajärjestelyjä; suunnittelu kesken.
Patterikotelon purkua tiloista 011, 023 ja 010 ja uusia pattereita ruokasaliin 105 on ehdotettu Museovirastolle; suunnittelu kesken. Patterikoteloasiaa käydään läpi yhteistyössä Museoviraston kanssa.
- *Lisäksi tiloihin 102 ja 105 on ehdotettu vesikiertoista lattialämmitystä. Museovirasto edellyttää ennen päätöstään, että lämmitysjärjestelmää on edelleen tutkittava, nykyisiä reittejä ja sijainteja hyväksikäyttäen.*
- hissi

Muutokset suunnitelmassa:

- *Hissi jää 2. kerroksen asunnon sisäiseen käyttöön. Hissikuiluun tehdään uusi välipohja 2.krs välipohjan alle: palo- ja äänitekkinen katko. Hissin vanha kuoppatila säilytetään huoneessa 018 ent. viinikellari, jotta vanhan hissien standardit pätevät, jos hissi otetaan joskus uudelleen koko rakennuksen käyttöön.*

Kysymyksiä / huomioita:

- Kiinteä sisustus voi olla tarpeen yksilöidä vielä kerroksittain, tilasarjoittain ja huonetiloittain ainakin kohdassa ”arvokkaimmat sisätilat”.

Huomioiminen suunnitelmissa:

- *Lisätään arkkitehdin suojelunhallintasuunnitelmaan: Marmoripalatsi, toimenpiteet suojelluissa ja arvokkaissa tiloissa.*
- Hovioikeuden / 1950-luvun kerrostumat ulkoasussa, sisätiloissa, pihassa (istutukset, pinnat, rakenteet) – miltä osin huomioidaan suojelun kohdentumisessa? Esim. uusi sisäänkäynti tehdään 1950-luvun sivusisäänkäyntiä kunnioittaen (sisäovi 1950-luvulta, ulko-ovi myöhempi).

Huomioiminen suunnitelmissa:

- *1950-luvun ulko-ovi on sovittu Museoviraston kanssa otettavan käyttöön sijoitettuna esim. uuteen autohalliin arvokkaaseen paikkaan. 1950-luvun valaisimia sijoitetaan portaan alapuolisiin komeroihin ja mahdollisesti autohalliin. Uusia marjakuusi-istutuksia pihalle muistuttamaan hovioikeuden ajasta.*

- Pihalla maakellari joudutaan uhraamaan pysäköinnille. Mitä alkuperäisiä / varhaisia elementtejä on olemassa (aita portteineen, kiviaskelmat)? Mitä myöhempiä kerroksia tarpeen säilyttää? Osa puustosta on vaarallista ja poistettava. Maakellarista on tehty kuntokartoitus (Insinööritoimisto Lauri-Mehto Oy)

Huomioiminen suunnitelmissa:

- o *Maakellarin graniittimuuri säilytetään ja kivet käytetään uudelleen soveltuvissa pihan uusissa, kivistä muurattavissa rakenteissa. Myös graniittiaskelmat käytetään pihalla uudelleen.*
- Rakennusperintölain mukaisessa suojelupäätöksessä suojelu kohdistuu olemassa oleviin rakennusosiin, materiaaleihin ja yksityiskohtiin. Suoranaista palauttamista ei suojelumääräyksissä yleensä ehdottomasti edellytetä (korkeintaan 3. määräystä vastaavasti).
- Mietittävä, miten suojelumääräyksissä otetaan alkuperäisten rakennusosien ohella huomioon 1950-luvun rakennusosat.

Huomioiminen suunnitelmissa:

- o *valaisimet, ulko-ovi, väliovia, myös uudelleen sijoitettuna*
- Sivuportaan kohdalla palo-osastoinnin vuoksi lasiseinä joudutaan laittamaan umpeen. Ts. ei suojelun kohdentamista sille osuudelle, entä muulle seinän osalle?

Huomioiminen suunnitelmissa:

- o *Suunnitelmassa alkuperäisen lasiseinän yksi ovi ja kaksi lasia säilytetään.*
- Ullakon puurakenteen eivät ole alkuperäiset. On uusittu 1970-luvulla, mutta vanhoja osia ilmeisesti hyödyntäen. Peltikatto on uusittu 1972.

Muutokset suunnitelmissa:

- o *Ullakkorakentaminen edellyttää vesikaton purkamista puurakenteineen. Uusiminen ja korotus on tehtävä siten, ettei räystäslinjaa koroteta. Räystäsdetaljit uusitaan alkuperäisten piirustusten mukaisiksi. Näkyvä kattomuoto säilyy ennallaan, eikä alkuperäisen lasiullakon kohdalle suunnitellut muutokset kohoa vesikatosta uudeksi, näkyväksi aiheeksi. Tornihuoneen aseman säilyttävä selvänä ulkoarkkitehtuurissa. Toteutusvaiheen suunnitelmia käydään läpi yhteistyössä Museoviraston kanssa.*
- *ks. kohta rakennuksen ulkoasumuutokset*

Irtain sisustus, voidaan suositella suojelua

- rakennuttaja A. Keirknerin kipsinen muotokuva omalla jalustallaan.

Huomioiminen suunnitelmissa:

Veistosreplika jalustoineen varastoidaan ja tutkitaan sijainti.

Rakennusperintölain mukaiseen suojeluun tullaan ehdottamaan alla olevan mukaisia suojelumääräyksiä:

1. Rakennusta lähiympäristöineen on hoidettava ja käytettävä siten, ettei niiden kulttuurihistoriallinen arvo heikenny. Korjaus- ja muutostöiden tulee perustua kohteen historian, alkuperäistoteutuksen, muutosvaiheiden ja säilyneisyyden hyvään tuntemukseen.
2. Rakennuksen lähiympäristö, ulkoasu, rakennusrunko, keskeiset sisätilat ja kiinteä sisustus on säilytettävä ”suojelun kohdentumisessa” määritellyn mukaisesti.
3. Rakennuksen korjaamisen lähtökohtana on suojeltujen rakenteiden, rakennusosien, materiaalien ja pintojen säilyminen. Korjauskelvottomat voidaan uusida alkuperäistä toteutusta vastaten. Mikäli em. osatekijöitä on aiemmin uusittu tästä poiketen, on ne viimeistään elinkaarensa päässä uusittava tiedossa olevan alkuperäistoteutuksen mukaisesti tai muutoin rakennuksen ominaispiirteisiin soveltuvalla tavalla.
4. Lähiympäristöön sovelletaan rakennuksen korjaamisen lähtökohtia ottaen huomioon lisäksi viherympäristö ja kasvillisuus.
5. Rakennus- ja talotekniset sekä käyttötarkoituksen edellyttämät välttämättömät muutokset on sovitettava rakennusten arkkitehtuuriin ja muihin ominaispiirteisiin.
6. Rakennuksen korjaus- ja muutostöissä on kuultava Museovirastoa, joka myös antaa ohjeita suojelumääräysten soveltamisesta.